

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 38/2018-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. januára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Jánom Vajdom, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 Co 147/2017 z 13. júna 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. septembra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 Co 147/2017 z 13. júna 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom konania vedeného Okresným súdom Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 C 402/15, ktorého predmetom je rozhodovanie o žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia. Sťažovateľ v konaní vystupuje ako žalobca.

Okresný súd rozsudkom č. k. 5 C 402/15-122 z 23. novembra 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) uložil žalovanej povinnosť zaplatiť sťažovateľovi sumu 400 € s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne. Vo zvyšku bola žaloba zamietnutá.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom.

Sťažovateľ pred ústavným súdom tvrdí, že 30. marca 2017 sa obrátil na okresný súd s výzvou, aby mu bolo oznámené miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia krajského súdu v jeho veci (napadnutého rozsudku). Okresný súd však na túto výzvu sťažovateľa vôbec nereagoval. Medzitým krajský súd 13. júna 2017 vyhlásil vo veci sťažovateľa napadnutý rozsudok.

Na základe uvedeného sťažovateľ namieta, že v jeho veci nebol dodržaný postup podľa § 219 ods. 3 v spojení s § 378 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), v dôsledku čoho mu krajský súd odňal možnosť konať pred súdom. Ďalej tvrdí, že v odôvodnení napadnutého rozsudku *„absentuje právne posúdenie veci odporcom podľa ustanovení hmotného práva“*, keďže nie je *„zrejmé na základe akých zákonných ustanovení slovenského hmotného práva dospel odporca k právnomu názoru, že rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch je vecne správny /bod 9 odôvodnenia rozsudku odporcu/ a že môj nárok voči žalovanej na sumu 600,-EUR s prísl. je nedôvodný“*.

*Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:
„Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 Co/147/2017-169 zo dňa 13. 6. 2017 porušené bolo.*

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 Co/147/2017-169 zo dňa 13. 6. 2017 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] sa priznávajú trovy tohto konania...“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že tento vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou a dohovorom najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

Podľa § 219 ods. 3 CSP o veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

Ústavný súd na konštatuje, že z hľadiska predmetu sporu ide v prípade sťažovateľa o vec, ktorú možno kvalifikovať ako tzv. bagateľnú vec. Za daných okolností už samotný

predmet sporu zakladá z hľadiska doterajšej judikatúry ústavného súdu dôvod na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní. Ak totiž Civilný sporový poriadok účinný od 1. júla 2016 v § 422 ods. 1 písm. a) vylučuje u tzv. bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi na základe uplatnenia mimoriadneho opravného prostriedku, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie (IV. ÚS 358/08). V prípade sťažovateľa k takémuto extrémnemu vybočeniu už na prvý pohľad zjavne nemohlo dôjsť.

Sťažovateľ namieta, že mu napadnutým rozsudkom bola odňatá možnosť konať pred súdom a že napadnutý rozsudok je arbitrárny, keďže v ňom „*absentuje právne posúdenie veci odporcom podľa ustanovení hmotného práva*“.

K námietke sťažovateľa, ktorá sa týka odňatia možnosti konať pred súdom, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v zmysle ktorej posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), pričom k vyhoveniu sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhoveniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011).

Za dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti treba podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, ku ktorým reálne došlo, ako aj ich ústavnoprávny rozmer a únosnosť z hľadiska požiadaviek na ochranu práv, ktorých porušenie sa namieta (m. m. IV. ÚS 62/08,

IV. ÚS 362/09), vrátane posúdenia, či tieto pochybenia, resp. nedostatky reálne spôsobili, alebo mohli spôsobiť sťažovateľovi ujmu na jeho ústavou garantovaných právach.

Vo vzťahu k neoznámeniu miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu právnomu zástupcovi sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že takýto postup krajského súdu by bolo možné vyhodnotiť ako postup v rozpore s § 219 ods. 3 CSP. V konkrétnych okolnostiach sťažovateľovej veci však intenzita tohto pochybenia nemala z pohľadu ústavného súdu zásadný vplyv na ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu o vecnom prejednaní odvolania sťažovateľa (porovnaj napr. I. ÚS 169/2015).

V danej situácii je totiž podľa názoru ústavného súdu potrebné brať ohľad aj na charakter inštitútu verejného vyhlasovania rozsudku odvolacím súdom bez nariadovania pojednávania. Ak odvolací súd pred vyhlásením rozsudku bez pojednávania nevykonáva ani nedoplňa dokazovanie a zároveň nejde ani o prípad dôležitého verejného záujmu, a tento odvolací súd v (ne)prítomnosti účastníkov konania vyhlási rozsudok, pričom vopred oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením, porušenie oznamovacej povinnosti podľa § 219 ods. 3 CSP by bolo možné považovať za znemožnenie uskutočnenia procesných práv v miere zasahujúcej do práva na spravodlivý proces len vtedy, ak by práve v dôsledku nezískania vedomosti o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku došlo k upretiu takého procesného práva (resp. k popretiu jeho podstaty alebo zmyslu), pri ktorého uplatnení by sa prejednanie veci odvolacím súdom bez pojednávania stalo nemožným. O taký prípad by mohlo ísť v situácii, ak by účastník disponoval relevantnými a pre rozhodnutie o odvolaní významnými dôkazmi alebo skutočnosťami, ktoré boli bez jeho viny neuplatniteľné v konaní pred súdom prvej inštancie a zároveň boli neuplatniteľné aj do uplynutia lehoty na odvolanie proti rozhodnutiu, ktorú má účastník k dispozícii, pričom tieto dôkazy alebo skutočnosti by sa stali uplatniteľnými až v čase bezprostredne predchádzajúcom rozhodovaniu odvolacieho súdu (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 5/2015 z 23. augusta 2017). Z obsahu sťažnosti ani jej príloh však nevyplýva, že by v prípade sťažovateľa išlo o takúto situáciu, a to najmä s ohľadom na jeho ďalšie námietky prezentované pred ústavným

súdom, ku ktorým ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy všeobecne namieta, že v napadnutom rozsudku „*absentuje právne posúdenie veci odporcom podľa ustanovení hmotného práva*“. Časť sťažnosti týkajúcu sa takto formulovanej námietky, ktorej chýba akékoľvek bližšie ústavnoprávne relevantné odôvodnenie, je z pohľadu ústavného súdu taktiež potrebné odmietnuť, a to najmä v situácii, keď je sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane zastúpený advokátom (II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, II. ÚS 309/2010). Takto formulované odôvodnenie sťažnostnej námietky pri absencii dôvodov majúcich ústavný rozmer totiž vytvára priestor pre dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv (pri zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom) v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014, I. ÚS 291/2017).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti a taktiež z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť sťažovateľa bola ako celok pri jej predbežnom prerokovaní odmietnutá, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v danom prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2018